

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินโดยวิธีเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ชื่อผู้เขียน : นายอาคม วุฒิพงษ์

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา : 2546

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์สิทธิพันธ์ พุทธหุน ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล ราชภัณฑารักษ์
3. รองศาสตราจารย์สุรพันธ์ ทับสุวรรณ

การปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา มีหลักการถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารมีอำนาจในการยุบสภาผู้แทนราษฎร ฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน สำหรับการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจเป็นมาตรการที่สำคัญอย่างหนึ่งของการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจแตกต่างจากรัฐธรรมนูญในอดีต คือแยกการตรวจสอบด้านนโยบายและด้านการทุจริตออกจากกันอย่างชัดเจน กำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจระหว่างนายกรัฐมนตรีกับรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลแตกต่างกัน กรณีเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีจะต้องเสนอชื่อบุคคลสมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไปด้วย และห้ามยุบสภาผู้แทนราษฎรเมื่อมีการเสนอญัตติดังกล่าวแล้ว

เหตุผลของการเปลี่ยนแปลงนี้เพื่อต้องการให้การเมืองในระบบรัฐสภามีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่าการอภิปรายไม่ไว้วางใจภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่ผ่านมาทั้ง 2 ครั้ง มีรูปแบบและวิธีการได้เปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่พัฒนาทางการเมืองอย่างชัดเจน มีการจัดเตรียมและนำเสนอข้อมูลอย่างเป็นระบบ แต่ทางปฏิบัติในการลงมติ ยังไม่มีสิ่งใดบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังคงจำเป็นต้องปฏิบัติตามมติของพรรคการเมืองที่สังกัด ขาดการพินิจพิเคราะห์ข้อมูล ข้อกล่าวหาของฝ่ายค้าน ยังยึดคิดว่าการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินเป็นเพียงหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคการเมืองฝ่ายค้านอย่างเดียว ส่วนกระบวนการควบคุมตรวจสอบโดยองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องประสิทธิภาพยังเป็นเพียงภาพของความน่าเชื่อถือที่คาดหวังไว้เท่านั้น

Thesis Title : A Censure Motion as a Means to Control Government
Administration According to the Thai Constitution
B.E. 2540

Student's Name : Mr. Akhom Wuthiphong

Degree Sought : Master of Arts

Major : Political Science

Academic Year : 2003

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Sittipan Buddhahun Chairperson
2. Assoc. Prof. Dr. Suraphol Rajbhandaraks
3. Assoc. Prof. Suraphan Thabsuwan

The controlling of government affairs is one of the most important elements found in the democratic form of government based on the parliamentary system. The purpose is to balance the powers of the legislative branch and the executive branch. It is also to prevent the cabinet from over exercising its powers. In addition, the Thai constitution B.E. 2540 provides for a submission of a motion for a general debate for the purpose of passing a vote of no-confidence in the prime minister and in an individual minister. If it is concerned with the misconduct and corruption, it is necessary to lodge with the President of the Senate a complaint in order to request the removal of the persons concerned from the office. In the case of the prime minister, such a

motion has to be coupled with the proposed nomination of the next suitable prime minister and after the motion has been submitted, the dissolution of the House of Representatives shall not be permitted.

The main objective for such a change is to strengthen the stability of the parliamentary system. According to research findings, concerning the two non-confidence motions debates under the new constitutional provisions, there have been clear-cut changes in the process and modality of debates in the positive direction, such as the more systematic preparation of information and data. However, in the actual voting, there is no indication of any change concerning the conduct of the members of parliament, which has to conform to the party-line and discipline. There is no serious consideration of the opposition cases and accusations, still assuming that the duties of controlling the government affairs belong to the members of the opposition party only. Moreover, the hoped-for independent and effective controlling function of the new constitutional agencies remain only an aspiration.